

Bemærkninger til forslaget

For forslagsstillerne er det af afgørende betydning, at udarbejdelsen af statistik på miljøområdet i lighed med andre områder er sikret den størst mulige troværdighed og hurtighed. Miljøstatistiske opgørelser er i stadig stigende omfang blevet brugt som grundlag for omfattende beslutninger af såvel administrativ som politisk karakter senest med de mange vedtagelser af grønne afgifter. Hvis miljøstatistikkerne udarbejdes og publiceres i et politisk miljø, vil det uundgåeligt påvirke troværdigheden og hastigheden af arbejdet, og beslutningstagerne vil blive mere skeptiske over for at benytte talmaterialet som grundlag for beslutninger. Det medfører, at offentligheden i for høj grad har beskæftiget sig med kvaliteten af det miljøstatistiske arbejde frem for konkrete løsninger af de beskrevne miljøproblemer.

Beslutningsforslaget søger at løse eller i det mindste at minimere følgende fem typer af problemer:

1. Miljøstatistikken kan politisk drejes i udarbejdelsesfasen

Denne problemtype opstår, hvis de udvalgte delområder for miljøstatistiske undersøgelser er udvalgt på en sådan måde, at det sikrer den samlede statistiske rapportering en bestemt tendens.

2. Kun dele af statistikken fremlægges

Miljøstatistik bør fremstilles af en uafhængig institution, der ikke har interesse i at undertrykke dele af materialet, fordi det ville være politisk opportunt.

3. Institutionen, der udfærdiger miljøstatistikken, har egeninteresse i høje eller lave tal

Den statistikproducerende institution må ikke være direkte part i den politiske beslutningsproces. Denne problemstilling er særlig relevant efter indførelsen af grønne afgifter. Det gælder særligt i de tilfælde, hvor afgifterne føres direkte tilbage til den statistikproducerende myndighed. Hvis institutionen f.eks. sætter forbruget for lavt, medfører det, at der kommer færre penge til institutionens driftsområde,

og derved opstår et krav om at få tilført ekstra ressourcer.

Ud over at den pågældende miljømyndighed nøje følger de fastlagte handlingsplaner for at sikre sig, at målene opnås, er det af stor vigtighed, at en helt uafhængig institution sammenholder de målte resultater med de opstillede mål.

Skal en sådan model lykkes, kræver det naturligvis, at Folketinget i handlingsplanerne klart definerer målene, og hvordan det skal måles, om de er opfyldte.

4. Miljøstatistikken offentliggørelsestidspunkt tilpasses politisk

En uafhængig institution vil kunne lægge produktionen af miljøstatistik i faste rammer, herunder også afrapporteringstidspunkterne. Med Danmarks Statistik som producent af statistikken vil enhver tvivl om, hvorvidt der ligger en politisk dagsorden bag miljøstatistikken, blive fjernet.

5. Det tager for lang tid at få tallene fra de ministerielle systemer

Udarbejdelsen af miljøstatistik skal foregå i et højere tempo, end den foregår i dag. Tallene skal være solide, og den høje faglige standard skal sikres, men aktualiteten i tallene er vigtig, når de politiske beslutninger skal træffes. Derfor må tempoet øges ved at lægge statistikproduktionen hos den højeste statistiske ekspertise. Hvis Danmarks Statistik skal kunne producere miljøstatistik hurtigt i en fast produktion, kræver det naturligvis, at rådata hurtigst muligt videregives fra de indsamlede myndigheder og institutioner.

Miljøstatistiske eksempler:

Disse fem problemtyper er desværre blevet alt for aktuelle som følge af en række uheldige sager, hvor der er opstået tvivl om miljøstatistikken troværdighed, og hvor miljøstatistikken ikke er udarbejdet og offentliggjort i et rimeligt tempo.